

Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Tarih: ...../...../2026-2027

1.

Tahtaya çizilen ağaçta "gözlükçüler" sözcüğü parçalarına ayrılmıştır. Bu şemaya bakan bir öğrenci sözcük için ne söyleyebilir?

- A) Sözcük bir fiil kökünden türemiştir.
- B) İsim kökü iki yapım eki almış, en sona çokluk eki gelmiştir.
- C) Sözcükte hiç çekim eki bulunmamaktadır.
- D) Sözcük iki ayrı sözcüğün birleşmesiyle kurulmuştur.

2.

Bir öğrenci "kitaplıkta" sözcüğünü ağaca ayırırken eklerin adlarını karıştırmıştır. Şemadaki yanlışlık nasıl düzeltilmelidir?

- A) "kitap" fiil kökü olarak gösterilmelidir.
- B) Sözcük birleşik olduğu için ağaç ikiye ayrılmalıdır.
- C) "-lık" yapım eki, "-ta" çekim eki olarak adlandırılmalıdır.
- D) Şemada herhangi bir yanlışlık bulunmamaktadır.

3.

Yapı bakımından sözcükler

Sözcük	Yapısı
kalem	Basit
kalemlik	Türemiş
bilgisayar	Birleşik
yolculuk	?

Sözcükleri yapılarına göre ayıran tabloda son satır boş kalmıştır. "Yolculuk" sözcüğü için bu kutuya hangi açıklama yazılmalıdır?

- A) Türemiş, çünkü kök yapım eki olarak yeni bir sözcük olmuştur.
- B) Basit, çünkü sözcük hiç ek almamıştır.
- C) Birleşik, çünkü iki ayrı sözcükten oluşmuştur.
- D) Türemiş, çünkü sözcük çekim eki almıştır.

4.

Dört ayrı cümle

I

Yazar, romanını tam üç yılda bitirmiş.

II

Köyde tek bir bakkal vardı.

III

Sınıfın penceresi sabahtan beri açık kalmış.

IV

Gözlüğünü masanın üstüne bırakmış.

Türemiş sözcük, köküne yapım eki getirilerek yeni bir kavram kazanan sözcüktür. Numaralanmış cümlelerden alınan aşağıdaki sözcüklerden hangisi türemiştir?

A) romanını

B) bakkal

C) penceresi

D) gözlüğünü

5.

Kartlardaki sözcükler

A

kalemlik

B

gözyaşı

C

yolcu

D

kitaplar

Kartlardaki sözcüklerden yalnızca biri iki ayrı sözcüğün birleşmesiyle kurulmuştur. Birleşik olan sözcük hangi karttadır?

A) kalemlik

B) gözyaşı

C) yolcu

D) kitaplar

6.

Bir sözcüğün gelişim şeması

su

→

sula-

→

sulama

isim kökü

gövde

?

Şemada bir sözcüğün ek alarak nasıl büyüdüğü gösterilmiştir. Şemanın son kutusundaki sözcüğün yapısı için ne söylenmelidir?

A) İsim kökünden yapım ekleriyle türemiş bir sözcüktür.

B) İki sözcüğün birleşmesiyle kurulmuş birleşik sözcüktür.

C) Hiç ek almamış basit bir sözcüktür.

D) Yalnızca çekim eki almış bir sözcüktür.

7.

İncelenecek cümle

Gözlüklü öğretmen, yazlık evinin bahçesinde sessizce kitap okuyordu.

Yukarıdaki cümlede kimi sözcükler yapım eki almış, biri ise yalnızca çekim eki almıştır. Buna göre hangi sözcükte yapım eki yoktur?

A) gözlüklü

B) öğretmen

C) evinin

D) yazlık

8.

Sözcükler

1 kitap

2 kitaplık

3 bilgisayar

4 kitaplıklarımız

Yapı adları

a Birleşik sözcük

b Türemiş sözcük

c Türemiş gövde + çekim ekleri

d Basit sözcük

Soldaki sözcükler sağdaki yapı adlarıyla eşleştirilecektir. Buna göre doğru eşleştirme hangi seçenekte gösterilmiştir?

A) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d

B) 1-b, 2-d, 3-a, 4-c

C) 1-c, 2-a, 3-d, 4-b

D) 1-d, 2-b, 3-a, 4-c

9.

Kısa metin

Sabah erkenden yola çıktık. Yolun kenarındaki tarlada çalışan işçiler bize el salladı. Köy girişindeki demirci dükkânından çekiş sesleri geliyordu.

Metni okuyan öğrencilerden metinde geçen türemiş bir sözcüğü göstermeleri istenmiştir. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi bu isteğe uygundur?

A) demirci

B) tarlada

C) yola

D) sesleri

10.

"Kitaplık" basittir, çünkü tek bir sözcükten oluşuyor.

Ece

"Kitaplık" türemiştir; "kitap" kökü yapım eki almış.

Arda

"Kitaplık" birleşiktir; "kitap" ile "lık" iki ayrı sözcük.

Nil

"Kitaplık" sözcüğünde yalnızca çekim eki var.

Poyraz

Dört öğrenci "kitaplık" sözcüğünün yapısını tartışmaktadır. Bu konuşmada doğru açıklamayı yapan öğrenci hangisidir?

A) Ece

B) Arda

C) Nil

D) Poyraz

11.

Ekler tablosu

Sözcük	Ek	Ekin türü
ev-ler	-ler	Çekim eki
göz-lük	-lük	Yapım eki
kalem-i	-i	Çekim eki
tuz-lu	-lu	?

Ekleri türlerine göre ayıran tabloda son kutu boş bırakılmıştır. "Tuzlu" sözcüğündeki "-lu" eki için buraya ne yazılmalıdır?

- A) Çekim eki, çünkü sözcüğe çokluk anlamı katar.
 B) Çekim eki, çünkü sözcüğün anlamını hiç değiştirmez.
 C) Yapım eki, çünkü sözcükten yeni bir sözcük türetir.
 D) Hem yapım hem çekim eki sayılır.

12.

A	sevgi
B	tuzluk
C	kitapçı
D	denizci

Yapım ekleri kimi zaman fiil kökünden isim türetir. Kartlardaki sözcüklerden hangisi bir fiil kökünden türetilmiş isimdir?

- A) sevgi
 B) tuzluk
 C) kitapçı
 D) denizci

13.

Bilgi kartı — Birleşik sözcük

- İki ya da daha çok sözcük birleşip yeni bir kavramı karşılırsa birleşik sözcük olur.
- Birleşirken sözcüklerden biri ya da ikisi kendi anlamını yitirebilir.
- Örnek: aslanağzı (bir çiçek), hanımeli (bir bitki), imambayıldı (bir yemek)

Panodaki bilgi kartını okuyan öğrencilerden kurala uymayan sözcüğü bulmaları istendi. Aşağıdakilerden hangisi birleşik sözcük değildir?

- A) imambayıldı
 B) yüzbaşı
 C) danaburnu
 D) sabahleyin

14.

Dört ayrı kök

A	B	C	D
taş	gel	okul	çiçek

Kökler isim kökü ya da fiil kökü olabilir. Kartlardaki köklerden hangisi iş, oluş veya hareket bildiren bir fiil köküdür?

A) taş

B) gel

C) okul

D) çiçek

15.

Şehir rehberinin kapağındaki "gökdelenler" sözcüğü yapı bakımından incelenecektir. Bu sözcükle ilgili doğru bilgi hangisidir?

A) Basit bir sözcüktür, hiç ek almamıştır.

B) İsim köküne yalnızca yapım eki gelmiştir.

C) Birleşik bir sözcüktür ve sonuna çokluk eki almıştır.

D) Fiil kökünden türetilmiş bir isimdir.

Sözcükte Yapı — Cevap Anahtarı

---

1. B	2. C	3. A	4. D	5. B	6. A	7. C	8. D	9. A	10. B	11. C	12. A
13. D	14. B	15. C									